

PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Presuda broj: Gzz 8/1992-2 od 2. veljače 1999.

Vijeće: Stanko Jesenković kao predsjednik vijeća,

Boris Guttman, Vladimir Drakulić, Stanko Hautz

i Vlatka Potočnjak-Radej kao članovi vijeća

Ne može se tražiti izdavanje privremene mjere zaustavljanja broda protustranke radi osiguranja tražbine koju predlagatelj ima protiv protustranke s naslova neplaćanja premije osiguranja. Premija osiguranju (koju duguje protustranka predlagatelju) nije tzv. privilegirana tražbina. Privremene mjere se mogu izdati samo ako se radi o tražbinama vjerovnika navedenim u zakonu.

Postoji mogućnost zaustavljanja broda i za tražbine koje nisu privilegirane ako između država ugovarateljica Međunarodne konvencije o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova iz 1952. godine nema uzajamnosti. To znači, da brod koji ne plovi pod zastavom jedne od država ugovarateljica može biti privremeno zaustavljen na području države ugovarateljice, radi pomorske tražbine navedene u čl.1. Konvencije i bilo koje druge tražbine za koju zakon te države ugovarateljice dopušta privremeno zaustavljanje.

Predlagatelj je predložio izdavanje privremene mjere zaustavljanja broda protustranke u riječkoj luci, radi osiguranja tražbine koju ima protiv protustranke (105.697,36 USA\$) iz naslova neplaćanja premije osiguranja (od 1988. do 1990.).

Nižestupanjski sudovi su odbili prijedlog za izdavanje privremene mjere pozivajući se na odredbu čl. 877. st. 2. i 3. i čl. 981. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Narodne novine" broj 53/91) u nastavku ZPUP. U smislu navedenih odredbi privremene mjere se mogu izdati samo ako se radi o tražbinama vjerovnika navedenim u čl. 877. st. 2. i 3. toga Zakona, a tražbina vjerovnika u ovom predmetu ne predstavlja takvu vrstu tražbine.

Drugostupanjski sud (Privredni sud Hrvatske rješenjem br. Pz 2415/91) odbio je žalbu predlagatelja (ovrhovoditelja) i potvrdio prvostupanjsko rješenje kojim je odbijen prijedlog da se dopusti izdavanje privremene mjere zaustavljanja i zabrane isplavljenja m/b "C.", vlasništvo protustranke (ovršenika), radi namirenja novčane tražbine predlagatelja.

Protiv oba nižestupanjska rješenja Državno odvjetništvo Republike Hrvatske podiglo je zahtjev za zaštitu zakonitosti, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i bitne povrede odredaba parničnog postupka, te predložilo da se oba rješenja ukinu i predmet vrati na ponovno odlučivanje sudu prvoga stupnja.

U svom zahtjevu za zaštitu zakonitosti Državno odvjetništvo istaknulo je da premija osiguranja (koju duguje protustranka predlagatelju) nije tzv. privilegirana tražbina iz čl. 877. ZPUP-a. Također, pozivaju se i na pravilo o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora i okolnost da između Republike Liberije (pod čijom zastavom plovi brod protustranke) nema diplomatske uzajamnosti, jer ta država nije potpisala Međunarodnu konvenciju o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova iz 1952. godine (u nastavku Konvenciju). Ta Konvencija, naime, sadrži pravila i o mogućnosti zaustavljanja brodova i za tražbine koje nisu privilegirane ako između država ugovarateljica (to su one koje su prihvatile Konvenciju) nema uzajamnosti.

Odgovor na zahtjev za zaštitu zakonitosti nije podnesen.

Vrhovni sud Republike Hrvatske ocijenio je da je osnovan zahtjev za zaštitu zakonitosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Prema obavijesti Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske, Republika Liberija nije stranka te Konvencije.

Određba čl. 8. Konvencije predviđa da brod koji ne plovi pod zastavom jedne od država ugovarateljica (Liberija to nije) može biti privremeno zaustavljen na području bilo koje države ugovarateljice (Republika Hrvatska to je), u vezi sa pomorskom tražbinom navedenom u čl. 1. Konvencije i bilo koje druge tražbine za koju zakon države ugovarateljice dopušta privremeno zaustavljanje.

Ukinuta su rješenja Privrednog suda Hrvatske od 1. listopada 1991. br. Pz 2415/91-2 i Okružnog privrednog suda u Rijeci od 2. srpnja 1991. godine br. RI-61/91-2, te je predmet vraćen prvostupanjskom sudu (sada Trgovačkom sudu u Rijeci) na ponovno odlučivanje.

Prilikom donošenja pobijanih rješenja sudovi nižeg stupnja nisu vodili računa o navedenim odredbama, pa je došlo do pogrešne primjene materijalnog prava zbog kojeg nisu utvrđene pravno relevantne činjenice - čl. 395. st. 2. Zakona o parničnom postupku. U nastavku postupka prvostupanjski sud će, prema uputi Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odlučiti o prijedlogu, i ocijeniti jesu li ispunjenje i ostale pretpostavke za određivanje privremene mjere radi osiguranja novčane tražbine predlagatelja.

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstveni suradnik

Jadranski zavod HAZU

Summary:

ARREST OF SHIPS

A ship flying the flag of a non-Contracting State may be arrested in the jurisdiction of any Contracting State in respect of any of the maritime claims enumerated in Article 1 of the International Convention for the Unification of Certain Rules Relating to the Arrest of Sea-Going Ships, 1952 or of any other claim for which the law of the Contracting State permits arrest.